

5 podzemních skvostů

Obrovská podzemní dutina Son Doong nedávno objevená ve Vietnamu je bezpochyby největší známou jeskyní. Příroda ovšem vytvářela podzemní divy i v jiných částech světa. Tady je pětice těch, o nichž byste určitě měli vědět

PŘIPRAVIL VLADIMÍR SOCHA

1. JESKYNĚ NA TŘI PODLAŽÍ

Hluboko pod Guadalupskými horami v jiho-východním Novém Mexiku leží Carlsbadské jeskyně (s Karlovými Vary nemají navzdory svému jménu nic společného). Tento komplexní systém podzemních chodeb vznikl miliony let. Dnes se turisté mohou podívat do rozsáhlých jeskyní ve třech výškových úrovních – 229, 274 a 411 metrů pod povrchem. Z největších zajímavostí lze zmínit Dóm gigantů s výškou 19 metrů a průměrem pět metrů nebo Zmrzlý vodopád, který se skutečně podobá nehybnému vodopádu. Na své si zde přijdou i speleologové a jeskynňáři nadšenci: nechybí stalagmity a stalaktity všech druhů i velikostí stejně jako četné žíly a ložiska krystalů onyxu. Tento jeskynní systém stále není úplně prozkoumaný.

➔ Prostory nazvaná The Big Room, tedy Velký pokoj

➔ Všimněte si velikosti lidské postavy v pravém dolním rohu

2. KRYSTALY JAKO SLOUPY

Sopečná činnost vytvořila v mexické oblasti Naica (stát Chihuahua) jeden z nejpozoruhodnějších divů mineralogie. Celých 300 metrů pod povrchem vznikla Jeskyně krystalů (Cueva de los Cristales), jejíž hlavní síň je vyplněná obřimi krystaly selenitu o hmotnosti až 55 tun. Největší dosud objevený krystal měřil na délku 12 metrů a měl průměr celé čtyři metry. Síň s obřimi krystaly byla objevena teprve v roce 2000 a panují v ní pro člověka přímo extrémní podmínky: teplota 58 °C a vlhkost 98 až 99 %. Z toho důvodu je obtížně přístupná a člověk bez moderního vybavení a ochranného oděvu uvnitř nevydrží déle než zhruba deset minut. Tento přírodní skvost si tak mohlo dosud prohlédnout jen několik málo odvážlivců.

↳ Podzemní prostory jsou zde vůbec nejdelší na světě

3. STOVKY PODZEMNÍCH KILOMETRŮ

Ohromné prostory Mamutí jeskyně vytvářela řeka Green River po dobu posledních asi deseti milionů let. Výsledkem je nejdelší jeskynní komplex na světě, který má délku přes 600 kilometrů! To však není všechno. Poskytuje také útočiště mnoha endemickým formám živočichů, jakými jsou bezoké ryby nebo pavouci postrádající pigmentaci. K vidění jsou zde rovněž ohromné sloupy, mezi nimiž vyniká tzv. Mamutí dóm s výškou 59 metrů. Návštěvníci Národního parku Mamutí jeskyně si samozřejmě nemohou prohlédnout celou délku gigantického podzemního komplexu, přesto je jim k dispozici úctyhodných 16 kilometrů chodeb.

↳ Světlušky druhu *Arachnocampa luminosa* ozařují strop

4. JAKO HANGÁR PRO LETADLA

Národní park Gunung Mulu na Borneu je v současnosti jednou z nejzajímavějších destinací pro všechny milovníky jeskyní. Podzemní prostory jediného obřího komplexu byly ve vápenci hloubeny činností vody po miliony let. V současnosti je známo přes 200 kilometrů jeskynních dutin. Najdeme zde i nepředstavitelně velký jeskynní dóm Sarawak, 700 metrů dlouhou, 400 metrů širokou a přes 70 metrů vysokou podzemní síň. Podle odhadů by se do této prostory natěsnilo asi 40 letadel Boeing 747, a to bez vzájemného překrývání křídel! Od roku 2000 je zdejší národní park plným právem památkou světového přírodního dědictví.

5. PŘÍRODNÍ OSVĚTLENÍ

Tato jeskyně není největší, ani nejdelší, přesto si ale v našem výčtu zaslouží místo. Název Glowworm dostala podle novozélandských světlušek, konkrétně endemického druhu *Arachnocampa luminosa*. Tento dvoukřídý hmyz se stará o vnitřní osvětlení podzemí a vytváří tak nádhernou světelnou kulisu, obdivovanou zejména turisty plovoucími po řece Waitomo, jež protéká spodní úrovní jeskyně. Glowworm je vyhledávaná také jako netradiční hudební síň, v níž jsou pořádány četné koncerty. Zejména vystoupení v rámci klasické hudby se zde setkávají s nadšeným ohlasem; nikde prý tóny nezní tak čistě jako právě tady, v 18 metrů vysoké jeskynní Katedrále.